

Ivanek in čarovnica.

(Ruska pravljica.)

Živela sta mož in žena. Imela sta edinega sinčka Ivanka in ljubila sta ga tako, da se ne da povedati. Glej, pa poprosi nekoč Ivanek očeta in mamico: »Pustite me na jezero, da grem loviti ribice.« — »Kam hočeš? Ti si še premajhen — utoneš!« — »Ne, ne utonem! Ujel vam bom ribico! Pustite me!« In mati ga je oblekla v belo srajčico, ga prepasala s krasnim paskom in ga pustila na jezero. No, in dečko je sedel v ladjico in govoril:

»Čolnič, čolnič, plavaj daleko!
Čolnič, čolnič, plavaj daleko!«

In čolnič je splul daleko, daleko, in Ivanek je sedel in začel loviti ribice. Prišla je pa ura in dan, in prišla je žena na breg in klicala svojega sinka:

»Oj Ivánek, oj Ivánek, sinček moj!
Oj pripluj, pripluj mi do bregá,
da ti jesti, piti dam!«

In Ivanek je zaklical:

»Čolnič, čolnič, plavaj do bregá,
ker me kliče mamica!«

In čolnič je splaval k bregu. Mati je pa pobrala ribe, nasitila, napojila sinka, premenila mu srajčico in pasek ter ga spustila zopet na jezero. Dečko je šel v ladjico in govoril:

»Čolnič, čolnič, plavaj daleko!
Čolnič, čolnič, plavaj daleko!«

In čolnič je splul daleko, daleko, in Ivanek je začel loviti ribice. Prišla je ura in dan, in prišel je k bregu mož in zaklical svojega sinka:

»Oj Ivánek, oj Ivánek, sinko moj!
Oj pripluj, pripluj mi do bregá,
da ti jesti, piti dam!«

Igrajmo se — trgovino!

In Ivanek se je odzval:

»Čolnič, čolnič, plavaj do bregá,
ker me očka kličejo!«

Čolnič je splaval k bregu. Oče je pobral ribe, nasitil, napojil sinka, mu premenil srajčko in pasek in ga spustil zopet na jezero.

Čarovnica, huda žena, je pa slišala, kako sta mož in žena priklicala Ivanka, pa je sklenila, ujeti dečka. Glej, pride na breg in zakriči s hripavim glasom:

»Oj Ivánek, oj Ivánek, sinček moj!
Oj pripluj, pripluj mi do bregá,
da ti jesti, piti dam!«

Ivanek je pa spoznal, da ni to glas njegove mamice, ampak glas čarovnice, hude žene, pa je zaklical:

»Čolnič, čolnič, plavaj daleko;
zove me čarovnica,
huda žena zove me!«

Čarovnica je pomislila, da bi bila morala pozvati Ivanka s tanjšim glasom, kakor ga kliče rodna mati. Zato je stekla h kovaču in ga zaprosila: »Kovač, kovač, skuj mi tako tenak glasek, kot ga ima Ivankova mamica! Če ne, pojem tebe!« Kovač ji je pa res skoval tak glasek, kot ga je imela Ivankova mamica. In glej, čarovnica je prišla ponoči na breg in je začela zvati in vabiti Ivanka:

»Oj Ivánek, oj Ivánek, sínko moj!
Oj pripluj, pripluj mi do bregá,
da ti jesti, piti dam!«

Ivanek je res priplul. Čarovnica je pa pobrala ribe, njega samega pa tudi pograbila in ga odnesla. Prišla je domov in poklicala svojo hčer Alenko: »Zakuri peč prav žarko, da spečeš dobrega Ivanka! A jaz pojdem, da zberem svoje goste, svoje prijateljice!« Alenka je zakurila peč žarko, žarko in govorila Ivanču: »Stopi, stopi na lopar!« — »O, jaz sem še majhen in neúk,« je odvrnil Ivanek, »in

ničesar ne umem, ničesar ne znam. Pouči me, kako naj stopim na lopar! Pokaži mi!« — »Dobro,« odvrne Alenka, »a dolgo te ne bom učila!« Pa komaj se je vsedla na lopar, jo je Ivanek že porinil naravnost v peč, pa zakril z železnim zaslonom. Sam je pa ušel iz bajte, zaklenil vrata in splezal na visok, visok hrast.

Čarovnica je pa prišla s prijateljicami pred bajto. A nihče ji ni odprl. »O ti hudobna Alenka ti! Gotovo se je šla kam igrat kólo*!« je vpila čarovnica in zlezla k oknu, ga odprla, zlezla v bajto in pustila ženske noter. Sedle so vse za mizo, čarovnica je pa odveznila zaslon, in postavila pečeno Alenko na mizo. Jedle so, jedle, pile in pile, a potem so se šle izprehajat pred bajto po mehki travi. »Oj šetajmo, ko smo jedle Ivanka, lepopočenega!«, je klicala čarovnica. A Ivanek ji je pa odgovoril z vrha hrasta: »Oj šetajte, le šetajte, ko ste jedle Alenčico, lepopočeno!« Čarovnica je pogledala kvišku, uzrla Ivanka, se vrgla pod hrast in začela gristi lub. Grizla je, grizla — dva prednja zoba si je ulomila, in stekla h kovaču v kovačnico in govorila: »Kovač, kovač, skuj mi železne zobe! Če ne, snem tebe!« Kovač ji je res skoval dva železna zoba.

Vrnila se je čarovnica in je dalje grizla deblo hrastovo in ga že toliko pregrizla, da je Ivanek komaj še preskočil na sosednji hrast. A ta, ki ga je huda žena pregrizla, je zrohnal na zemljo. Ko je videla čarovnica, da Ivanek sedi na drugem dôbu, je zaškripala z zobmi in začela iznova gristi drevo. Grizla je in grizla, — dva nova zoba si je ulomila in je zopet stekla h kovaču in govorila: »Kovač, kovač, skuj mi železne žobe! Če ne, snem tebe.« Kovač ji je res skoval še enkrat dva železna zoba, in čarovnica se je vrnila zopet na delo. Ivanek ni znal, kaj naj stori. Kar zagleda nad seboj gosi-labóde in jih poprosi:

»Oj lobodi, oj lobodi,
oj vsprejmite me na krila,
in nesite k očku, k majki!
Oj pri očku, oj pri majki
je lepo, tako lepo!«

* Kolo je igra, slična našemu »ringaraja«.

»Naj te vzame srednja jata,« so mu rekli ptiči. Ivanek je težko pričakoval srednje jate. No res, priletela je druga jata in zopet je poprosil:

»Oj lobodi, oj lobodi,
oj vsprejmite me na krila,
ponesite k očku, k majki!
Oj pri očku, oj pri majki
je lepo, tako lepo!«

»Naj te vzame zadnja jata!« In zopet je ždel Ivanek. No res, priletela je tretja tropa lobodov, in zopet je prosil Ivanek:

»Oj lobodi, oj lobodi,
oj vzemite me na krila,
ponesite k očku, k majki!
Oj pri očku, oj pri majki
je lepo, tako lepo!«

Lobodi so ga vzeli na svoje peruti in so ga nesli domov. Prileteli so do kočice in posadili Ivanka na položno streho kočice.

Rano zjutraj je žena zakurila peč in je pekla mlince. Pekla je in se spominjala sinka. »Kje je moj Ivanek?« In mož ji je govoril: »Meni se je sanjalo, da so gosi-lobodi prinesli našega Ivanka na svojih krilih.«

Napekla je žena mlincev in govorila možu: »Daj, bova delila mlince: ta tvoj — mož; ta je pa moj. Ta tvoj — mož; ta je pa moj.«

»Ali zame nič?« se je tedaj oglasil Ivanek.

»Ta tvoj — mož; ta je pa moj.«

»Ali zame nič?«

»Aj nuj, stari!« je rekla žena. »Poglej, kaj tam kliče.« Starec je stopil iz kočice in zagledal Ivanka. Oče in mati sta se vzradovala. Povpraševala sta sinka o vsem, o vsem, in vsi trije so veselo použili dobre mlince.

Bogumil Gorenjko.

